

اطفال و والیدین

نوشته: دکتور نور علی دوست

شهر لاوال، ایالت کبک - کانادا

اپریل 2011

تذکری اندر گفته ها !

پیش از همه میخوایم ازین فرصت نیک استفاده نموده صمیمانه ترین درود ها و تمنیایم را به همه همدیاران عزیز که با تأسف در مدت زمان زیاد محروم از دیدار و صحبت های صمیمانه و محبت بار شان بوده ام تقدیم نمایم .

آفریده های فرهنگی بخش زبان و ادبیات شغنی نشر یافته در سیمای شغنان شاهد عشق و علاقه فرهنگیان شغنی زبان است که با نیت پاک و آرزوی مقدس در تلاش اند تا سهم خود را در راه احیا و شگوفائی زبان مادری (شغنی) ادا نمایند و این احساس پاک همه این فرهیخته گان در خور احترام و ستایش بزرگ است .

مسلماً خواننده گان عزیز در جریان اند که با انفاذ ماده 16 قانون اساسی افغانستان زمینه ایجاد بنیاد ملی حمایت و انکشاف فرهنگ و زبانهای افغانستان فراهم گردید که به پشتوانه مادی و معنوی مؤسسات مختلف فرهنگی ملل متحد زمینه آن فراهم شد تا مردم دارای زبانهای مختلف باصطلاح غیر رسمی افغانستان نیز از حق خواندن و نوشتن بزبانهای خود بهره مند شوند .

خوشبختانه با استفاده ازین فرصت گروهی از خیره گان دانش این عرصه بسرپرستی دانشمند محترم داکتر خوش نظر پامیرزاد با معنیتی تیم کاری مشتمل بر دانشمندان گرامی هریک معاون سرمحقق محترم خیرمحمد حیدری و محقق گرانقدر محترم قربان علی شاه صبار، پژوهشگران و نویسندگان پرکار هریک : محترم خرم بیک سلیمی محترم خوش نظر بیکزاد محترم حفیظ الله میهندوست و دیگر فرهنگیان قابل افتخار ما در راستای انجام این پروژه بزرگ دست بکار شده

با جلب و جذب تعدادی از روشنفکران اهل کار و شغنی زبان درین عرصه؛ واحد اداری و مسلکی را درچوکات وزارت معارف افغانستان ایجاد و توأم به آن کتب و مواد ارزشمند ادبی را برای آموزنده گان زبان شغنی ایجاد نمودند که محصول کار بزرگ و خستگی نا پذیر فرهنگی این بزرگواران در اندک زمان است . و نا دیده گرفتن این همه کار و زحمات بی انصافی زیاد درحق این عزیزان خواهد بود.

علاوتاً باید شکر گذار بود که کاروان این آرمان بزرگ در مسیر تکامل خود در حرکت افتاده و به همه اهل فرهنگ این فرصت را میسر ساخته تا با ارائه پیشنهادات و نظریات علمی و ارزشمند خود چنانچه در مقدمات و پیام های وزیر معارف افغانستان مندرج در صفحات اولین این کتاب ها از اهل نظر درین ساحه دعوت بعمل آمده تا در راه بهبود هر چه بهتر این کار بزرگ فرهنگی یاری رسانند .

همه ما میدانیم که در طول تاریخ زبانهای پامیری هر نویسنده ی باین زبانها ؛ آفریده های خود را خواه نا خواه به ذوق و فهم خود، نویسه های مخصوص را ایجاد و استفاده نموده است . و این یک امر طبیعی است . علاوتاً باید توجه داشت که همه نویسه های زبانهای مختلف جهان مادر زاد بدنیا نیامده اند . زبانهای بزرگ عالم بارها بار در عرصه های مختلف زبانی شاهد تغییرات بوده معیارها و قواعدی را تعیین و باز تغییر داده و سرانجام بقواعد ، اصول و موازینی تن در داده آنرا بحیث قوانین علمی پذیرفتند که اکنون ما نیز به آن پا ببندیم و گاه نا گاه اصطلاحات آنرا برخ هم میکشیم . بهر حال این همه کار و ثمره تلاش دیگران برای ما که تازه شرایط انجام آن بما میسر گردیده و زهی سعادت است ؛ تجربه گرانبهائست که برایگان میسر شده و باید از ان استفاده نمود .

چیزی نهایت مهتر از همه که تذکر آنرا قابل اهمیت میدانم پرهیز از شخصیت شکنی است که بارها زهر آنرا چشیده ایم . باید توجه جدی نمود که در زمان حاضر در میان ما هر کدام از شخصیت های فرهنگی و ملی که موجوداند شخصیت های منحصر بفرد و بدون جاگزین اند و کمبودی هر کدام جبران ناپذیر است . بدون شک همه ما قادر خواهیم بود تا باپیشنهادات سازنده و عملی مستقیم و ارزشمند بهر راه حلی که نیاز داشته باشیم برسیم . { این حرف من درمورد شخصیت شکنی متوجه کسی نمیشود. }

هر که نامخت از گذشت روزگار هیچ ناموزد ز هیچ آموزگار

فردوسی

ضمناً وقتی سخن از تفاهم کلی بمیان است نباید سراسیمه شد و منتظر نظریات کلی تر نبود. با چند نظر و چند مقاله نمیشود یکروزه به تفاهم رسید. بانیست بدست اندر کاران این پروژه بزرگ فرهنگی فرصت داد تا زمینه یک گفتمان فرهنگی را که به یقین یکی از اهداف و برنامه های کاری شان به مقصد بهبود هرچه بهتر امور است؛ فراهم سازند.

اثر تحقیقی پیشنهادی ذیل که قبلاً در مقاله تحقیقی محترم داکتر نصرالدین پیکار به آن اشاره شده بود بنا بعواملی دیرتر از موعد اقبال نشر یافت امید واریم سهم کوچکی را در بهبود کار زبان و ادبیات زبان شغنی بجا آورد.

بعقیده ما منظور همه عزیزان اهل فرهنگی که تا کنون پیرامون زبان و ادبیات شغنی مقالات و پیشنهادات علمی قابل قدری ارائه نمودند؛ ایجاد زمینه برای نوشتار و آموزش زبان و ادبیات شغنی در یک تفاهم کلی منطبق به معیارهای علمی زبان شناسی معاصر است که مطمئناً با اتحاد و برادری اعتماد و احترام متقابل، محبت، همدلی، همزبانی و صداقت که سرشت ذاتی مردم شغنان است در آینده نزدیک برآورده شود.

احترامات فائقه.

نور علی دوست